

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV CHEB

Název archivní pomůcky: Americká vojenská správa Cheb

Časové rozmezí: 1945

Druh archivní pomůcky: inventář

Číslo listu JAF: 573

Evidenční číslo pomůcky: 1440

Zpracovala: Jitka Mlsová Chmelíková

Místo: SOkA Cheb

Rok: 2005

OBSAH

Úvod	3
I. Vývoj původce fondu.....	3
II. Vývoj a dějiny fondu.....	4
III. Archivní charakteristika fondu.....	4
IV. Stručný rozbor obsahu fondu.....	4
V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky.....	5
 Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	6
 Inventární seznam	7

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

Fond obsahuje materiály týkající se Military Government - Americké vojenské správy v Chebu, která vznikla po 26. dubnu 1945, kdy Cheb osvobodila 97. pěší divize 3. americké armády. 97. pěší divizi vystřídala 1. a 79. pěší divize, které řídily zdejší vojenskou správu do doby, než předaly pravomoci československé civilní správě 22. května 1945. Prioritou americké vojenské správy bylo zajištění pořádku na obsazených územích. Vojska poražené německé armády se museli vzdát a strávili několik dní ve sběrných táborech. V Chebu se hlavní sběrný tábor nacházel na území Maškova, Horních a Dolních Dvorů a Dřenice. Takto vylíčil tábor obyvatel Maškova: *„Ve velmi krátké době postavili američtí vojáci přes noc pevný plot z ostnatého drátu. Vznikl tak německý zajatecký tábor. Američané zde koncentrovali zajaté německé vojáky. Byli ubytováni provizorně na poli, ve stanech, v nákladních autech a boudách. V prvních dnech o ně nikdo moc nepečoval. Z hladu vybírali vojáci začátkem května zasazené brambory... Někteří vojáci byli ubytováni také v selských staveních a domech. Postupně byli tito vojáci propouštěni a po šesti týdnech byl tábor prázdný.“*¹

Zajatí vojáci museli vyplňovat dotazníky o své činnosti a postavení za 2. světové války. Bylo mezi nimi několik maďarských vojáků, kteří se měli podílet na obraně Chebu, ale raději se dobrovolně vzdali Američanům. A dále i několik žen, které v rámci německé armády působily například v lazaretech pro raněné vojáky, nebo v informační službě. Němečtí vojáci pocházeli z velké většiny z Chebska nebo z jiných míst bývalé Říšské župy Sudety. Výjimečně mezi nimi byli i vojáci pocházející z německého území. Zachovalé dotazníky svědčí o tom, že i po předání moci československé vojenské správě spravovali a vyšetřovali německé vojáky američtí vojáci 79. divize. Tábor fungoval od května do konce července 1945.

¹Matzelbach wie es einmal war, Egerer Zeitung, prosinec 2004.

II. Vývoj a dějiny fondu

Před zpracováním byl fond o rozsahu jednoho kartonu, 0,12 bm, uložen v SOkA Cheb. Celek byl nalezen bez záznamu o převzetí v roce 1993. Oficiálně byl zařazen do evidence 23.6. 1993 pod přírůstkovým číslem 904. Novým uspořádáním se rozsah fondu zdvojnásobil na celkem 0,24 bm a je uložen ve dvou kartonech. Zlomkovité písemnosti nenesou žádnou stopu původního uspořádání.

III. Archivní charakteristika fondu

Časové rozpětí fondu je 1945.

Zachovaly se pouze vyplněné dotazníky jednotlivých zajatých německých vojáků.

V průběhu prací na pořádání fondu nebyly žádné písemnosti určeny k vnitřní skartaci.

Vzhledem k tomu, že se jednalo výhradně jen o evidenční dotazníky, byly při zpracování materiály pouze abecedně seřazeny. Fond obsahuje spisový materiál, který tvoří jednu hlavní část.

Vnitřní struktura fondu:	inv. j.
I. Evidence zajatců	1

Materiály náleží do kategorie II. a jejich fyzický stav je uspokojivý. Nejsou nutné restaurátorské zásahy.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Jazyková charakteristika: Materiály jsou psané anglicky a německy.

Možnosti využití fondu: Fond obsahuje materiály využitelné při zpracování situace po osvobození Chebu americkou armádou či vojenského nasazení sudetských Němců z Chebska za 2. světové války.

V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky

Fond byl uspořádán a pomůcka sestavena Jitkou Mlsovou Chmelíkovou v září roku 2005 ve Státním okresním archivu Cheb.

Cheb, 26.9. 2005

Jitka Mlsová Chmelíková

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

SOkA Cheb, Americká vojenská správa Cheb 1945.

Literatura

Chmelíková, Jitka: Osvobození/Liberation. Cheb 1945, Cheb 2005.

Matzelbach wie es einmal war, Egerer Zeitung, prosinec 2004.

Inv. č.	Obsah	Čas. rozsah	Ev.j.
----------------	--------------	--------------------	--------------

I. Evidence zajatců

1	Dotazníky vyplněné jednotlivými zajatými německými vojáky (řazeno abecedně) A – L	1945	1
1	Dotazníky vyplněné jednotlivými zajatými německými vojáky (řazeno abecedně) M – Z	1945	2

Název archivní pomůcky: Americká vojenská správa Cheb

Časové rozmezí: 1945

Počet evidenčních jednotek: 2

Z toho : kartony 2

Počet inventárních jednotek: 1

Rozsah fondu v bm: 0,24

Stav ke dni: 26.9. 2005

Fond zpracovala: Jitka Mlsová Chmelíková

Pomůcku sestavila: Jitka Mlsová Chmelíková

Počet stran: 8

Počet výtisků: 5

Pomůcku schválil: PhDr. Jaromír Boháč
ředitel SOkA Cheb
dne 30.9. 2005 – č.j. 625/05

Nová tiráž GI 2012–2013

Název archivní pomůcky: Americká vojenská správa Cheb

Značka archivního fondu: AVS Cheb

Časový rozsah fondu: 1945-1945

Počet inventárních jednotek: 1

Počet evidenčních jednotek: 2 (2 kartony)

Rozsah fondu v bm: 0,22

Stav ke dni: 1. 11. 2012

Vypracoval: Martina Lepší